

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
isikuandmete kaitse asjas nr 2.1.-5/23/120-4

Ettekirjutuse tegija Andmekaitse Inspektsiooni jurist Jekaterina Aader

Ettekirjutuse tegemise aeg ja koht 27.03.2023 Tallinnas

Ettekirjutuse adressaat – isikuandmete töötleja – XXXX
isikukood: XXXXX
aadress: XXXXX

RESOLUTSIOON:

Isikuandmete kaitse seaduse (IKS) § 56 lõike 1, lõike 2 punkti 8, § 58 lõike 1 ning isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) artikli 58 lõike 2 punktide a ja f, artikli 5 lõike 1 punkti a, artikli 6 lõike 1 punkti f alusel teen täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:

1. lõpetada kaamerate abil isikuandmete töötlemine, sh juba paigaldatud kaamerate vaatevälja muutmisega nii, et vaatevälja ei jää ükski avalik või ühisala, ning saata selle kohta kinnitus (nt kaamerate ekraanikuvatõmmised) e-posti aadressil info@aki.ee

või

lõpetada kaamerate abil isikuandmete töötlemine väljapoole korteriomandi reaalsosa, sh juba paigaldatud kaamerad eemaldada ning saata inspektsioonile pildid asukohtadest, kust kaamerad eemaldati, e-posti aadressil info@aki.ee.

2. kustutada olemasolevad salvestused ning saata selle kohta kinnitus inspektsioonile aadressil info@aki.ee.

Määratud ettekirjutuse täitmise tähtajaks 12.04.2023.

Ettekirjutuse täitmisest teatage hiljemalt selleks tähtajaks Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Käesoleva ettekirjutuse saab vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades kas:

- haldusmenetluse seaduse kohase vaide Andmekaitse Inspektsioonile või
- halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse halduskohtusse (sel juhul ei saa enam samas asjas vaiet läbi vaadata).

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

SUNNIRAHA HOIATUS:

Kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtjaks täitmata, määrab Andmekaitse Inspeksioon ettekirjutuse adressaadile isikuandmete kaitse seaduse § 60 alusel:

Sunniraha 1 000 eurot iga täitmata ettekirjutuse punkti eest.

Sunniraha võib määrata korduvalt – kuni ettekirjutus on täidetud. Kui adressaat ei tasu sunniraha, edastatakse see kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks. Sel juhul lisanduvad sunnirahale kohtutäituri tasu ja muud täitekulud.

VÄÄRTEOKARISTUSE HOIATUS:

Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 58 lõike 2 kohase ettekirjutuse täitmata jätmise eest võidakse alkatada väärteomenetlus isikuandmete kaitse seaduse § 69 tunnustel. Selle teo eest võidakse füüsilist isikut karistada rahatrahviga kuni 20 000 000 eurot ning juriidilist isikut võidakse karistada rahatrahviga kuni 20 000 000 eurot või kuni 4 protsenti tema eelmise majandusaasta ülemaailmsest aastasest kogukäibest, olenevalt sellest, kumb summa on suurem. Väärteo kohtuväline menetleja on Andmekaitse Inspeksioon.

FAKTILISED ASJAOLUD:

16.01.2023 sai Andmekaitse Inspeksioon kaebuse seoses Harju maakonnas Lääne-Harju vallas Paldiski linnas Rae tn 31 korterelamu korteri XX välisfassaadile aknaava mõlemale poolele paigaldatud valvekaamerate, mille juhtmed sisenevad korteri aknasse. Kaebaja sõnul on korteri omanik ka varasemalt kaameraid paigaldanud, kuid peale vestlust piirkonnapolitseinikuga need eemaldanud. Kaebuse esitamise ajaks on videovalve tagasi üles seatud. Kaebuse kohaselt leiavad maja elanikud oma privaatsuse riivet ja soovivad kaamerate demonteerimist.

13.02.2023 saatis inspeksioon kaameraomanikule (andmetöötlejale) järelepärimise ja ettepaneku eemaldada Rae tn 31 korterelamu välisfassaadile korteri XX aknaava mõlemale poolele paigaldatud kaamerad, kustutada olemasolevad salvestused ning esitada täidetu kohta kinnitus. Alternatiivnõudena tegi inspeksioon ettepaneku peatada avaliku ala filmimine seniks, kuni kaamera kasutamise osas on koostatud õigustatud huvi analüüs ja andmekaitsetingimused, need on edastatud koos kaamerapildi kuvatõmmistega Andmekaitse Inspeksioonile, ning inspeksioon on kinnitanud nende õiguspärasust. Juhul, kui kaameraomanik leiaks, et tal on täidetud kõik kaamera kasutamise tingimused, palus inspeksioon esitada korteriühistu kinnituse, mis lubab välisfassaadile kaameraid paigaldada, fotod kaamerapildist (ekraanikuvatõmmised) ja avaliku ala filmise kohta õigustatud huvi analüüsi koos kaamerate kasutamise tingimustega.

Ettepaneku täitmise tähtjaks määras inspeksioon 27.02.2023. Küll aga ei ole andmetöötleja inspeksiooni ettepanekule vastanud, mistõttu on ettekirjutuse tegemine vältimatu.

01.03.2023 tegi inspeksioon kindlaks, et Rae tn 31 korterelamu korteri XX omanik paigaldas lisaks eelnevatele kaameratele veel ühe statsionaarse kaamera lae alla enda korteriukse kohale suunaga enda korruse trepikoja ühisalale.

ISIKUANDMETE TÖÖTLEJA SELETUS:

Andmetöötleja jättis inspeksiooni ettepanekule vastamata ja ei selgitanud statsionaarsete kaamerate kasutamise õiguslikke aluseid, filmimise otstarvet, vajalikkust, ulatust, andmetöötlemise tingimusi ja muid asjaolusid. Lisaks paigaldas andmetöötleja kolmanda statsionaarse kaamera lae alla enda korteriukse kohale suunaga enda korruse trepikoja territooriumile.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Isikuandmete töötlemise alused

1. IKÜM artikli 4 punkti 1 kohaselt on isikuandmed igasugune teave tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku („andmesubjekti“) kohta; tuvastatav füüsiline isik on isik, keda saab otseselt või kaudselt tuvastada, eelkõige sellise identifitseerimistunnuse põhjal nagu nimi, isikukood, asukohateave, võrguidentifikaator või selle füüsilise isiku ühe või mitme füüsilise, füsioloogilise, geneetilise, vaimse, majandusliku, kultuurilise või sotsiaalse tunnuse põhjal. Seega on isikuandmeteks muuhulgas kaameraga edastatav pilt isikust, kui isikut on võimalik tuvastada. Tuvastatav on isik ka siis, kui kaamera pildilt ei nähtu tema nägu; isikut on võimalik ära tunda tema muude tunnuste kaudu (nt keha kuju, riietus, kaasas olevad asjad, erilised tundemärgid jne).

IKÜM artikkel 4 punkti 2 kohaselt on isikuandmete töötlemiseks isikuandmete või nende kogumitega tehtav automatiseeritud või automatiseerimata toiming või toimingute kogum, sh nende levitamine või muul moel kättesaadavaks tegemise teel avalikustamine. Seega ka kaameraga jälgimine ja salvestamine on isikuandmete töötlemine.

Seega töötleb andmetöötleja kaameraga jälgimisel ja salvestamisel isikuandmeid. Isikuandmete töötlemine leiab aset sõltumata sellest, kas salvestisi vaadatakse läbi või mitte.

2. IKÜM artikli 5 lõike 1 punkti a järgi tagatakse isikuandmete töötlemisel, et töötlemine on seaduslik, õiglane ja andmesubjektile läbipaistev. IKÜM artikli 6 lõike 1 kohaselt on isikuandmete töötlemine seaduslik, kui see vastab ühele lõike 1 punktides a kuni f toodud tingimusele.

IKÜM artikli 6 lõike 1 punktides a-e sätestatud aluste korral põhineb andmetöötluste seaduslikkus andmesubjekti nõusolekul, lepingulistel korraldustel, seadusjärgsel kohustusel või muul konkreetset, õigusaktis määratletud põhjusel. Antud juhul eelloetletud aluseid isikuandmete töötlemiseks ei esine. Seega saab jälgimisseadmetega (sh statsionaarsete kaamerate) andmeid töödelda üksnes IKÜM artikli 6 lõike 1 punktis f sätestatud õigustatud huvi alusel. Õigustatud huvi ei pea hakkama hindama füüsilisest isikust andmetöötleja juhul, kui ta kasutab statsionaarset turvakaamerat ning selle vaatevälja jääb üksnes tema enda ainukasutuses olev ala, mitte avalik ega ühiskasutuses olev ruum (nt tänav, kortermaja trepikoda, kõrvalmaja).

Isikliku otstarbe erand

3. IKÜM preambuli punkt 18 selgitab, et üldmäärust ei tuleks kohaldada isikuandmete töötlemise suhtes, mida füüsiline isik teostab eranditult isiklikel või kodustel eesmärkidel ja seega väljaspool ametialast või äritegevust.

Isikliku otstarbe erand kohaldub vaid endale kuuluva ala (nt enda korter, korteriüks jne) filmimisel. Euroopa Kohtu 2014. aasta otsuses C-212/13 leiti, et füüsilise isiku poolt isikliku maja külge vara ja isikute kaitseks paigaldatud kaamerasüsteemi kasutamine ei toimu üksnes isiklikul otstarbel, kui selline süsteem jälgib ka avalikku ruumi (nt üldkasutatavat tänavat) või kellegi teise kinnistut, siis seda ei käsitleta enam kohtu otsuse järgi filmimisena isiklikul otstarbel ja väljapoole enda kinnistuala filmimiseks ei ole alust. Näiteks kui isik filmib oma erateed, aga see on antud avalikku kasutusse või seatud kellegi teise kasuks servituut, siis ei saa tugineda enam isikliku otstarbe erandile. Euroopa Kohtu hinnangul kätkeb statsionaarne kaamera endas inimeste profileerimise riski (kaameraga võidakse pikemaajaliselt jälgida

korduvalt kaamera vaatevälja jääva konkreetse inimese tegevust)¹. Seega avaliku või üldkasutatava ruumi ja teistele isikutele kuuluvate kinnistute filmimiseks ei esine ühtegi õiguslikku alust, mis lubaks nende õigust privaatsusele riivata.

Rae tn 31-XX korteriomanik paigaldas korterelamu välisfassaadile enda aknaava mõlemale poolele kaks korterist väljapoole suunatud statsionaarset kaamerat, mille vaateväli hõlmab avalikku ruumi (sh majaesine, haljasala, trepikoda, tänav), ja ühe statsionaarse kaamera lae alla enda korteri ukse kohale suunaga trepikoja ühisalale, mis tähendab et kaamerate vaatevälja jäävad paratamatult kaamerast mööduvad inimesed, sh kortermaja elanikud ja külalised. Sellisel juhul ei saa olla tegemist andmete töötlemisega üksnes isiklikul otstarbel ja kaameraomanik peab kaaluma, kas tal on täidetud IKÜM artikli 6 lõike 1 punktist f tuleneva õigustatud huvi tingimused, et seda filmida, ning kasutama kaamerast teavitavaid silte (IKÜM art 13).

Õigustatud huvi analüüs

4. Tulenevalt IKÜM artikli 6 lõike 1 punktist f on isikuandmete töötlemine seaduslik juhul, kui see on vajalik vastutava töötleja või kolmanda isiku õigustatud huvi korral, välja arvatud juhul, kui sellise huvi kaaluvad üles andmesubjekti huvid või põhiõigused ja -vabadused, mille nimel tuleb kaitsta isikuandmeid.

Selleks, et õigustatud huvile saaks tugineda, peavad korraga olema täidetud kõik kolm tingimust:

- 1) vastutaval töötlejal või kolmandal isikul on andmetöötluseks õigustatud huvi;
- 2) isikuandmete töötlemine on vajalik õigustatud huvi teostamiseks, sh ei ole muud tõhusat kuid privaatsust vähem riivavat meetet sama eesmärgi saavutamiseks;
- 3) vastutava töötleja ja/või kolmanda isiku õigustatud huvid kaaluvad üles kaitstava andmesubjekti huvid või põhiõigused ja -vabadused.

Eelnimetatust lähtuvalt tuleb kaameraomanikul IKÜM artikkel 6 lg 1 punkt f alusel isikuandmete töötlemise võimalikkuse väljaselgitamiseks **tõendada, kas ja milline on tema õigustatud huvi avaliku ala filmimiseks, seejärel, kas filmimine on vajalik tema õigustatud huvi teostamiseks ning, lõpuks, kas filmimine kaalub üles isikute õigused.**

5. Õigustatud huvid peavad olema sõnastatud piisavalt selgelt, et seda oleks võimalik tasakaalustada andmesubjekti huvide ja põhiõigustega. Lisaks peab kaalul olev huvi olema vastutava töötleja huvi. Selleks on vaja reaalset ja hetkel esinevat huvi – midagi, mis on seotud parasjagu toimuva tegevuse või kasuga, mida eeldatakse saada lähitulevikus. Lisaks saab huvi pidada õigustatuks seni, kuni vastutav töötleja saab huvi ellu viia viisil, mis on kooskõlas andmekaitset käsitlevate ja muude õigusaktidega. Teisisõnu peab õigustatud huvi olema seaduse järgi lubatav.²

Ka videovalve puhul peab õigustatud huvi olema tegelikult olemas ja see peab olema aktuaalne küsimus (st see ei tohi olla fiktiivne ega spekulatiivne). Enne valvetegevuse alustamist peab olema käes tegelik olukord, näiteks varasem kahju või varasemad tõsised juhtumid.³

¹ Euroopa Kohtu 11. detsembri 2014. a. eelotsustustaotlus kohtuasjas František Ryneš vs Úřad pro ochranu osobních údajů, taotluse nr C-212/13.

² [Arvamus 06/2014 andmete vastutava töötleja õigustatud huvide mõiste kohta direktiivi 95/46/EÜ artikli 7 tähenduses.](#)

³ [Euroopa Andmekaitse nõukogu suunised 3/2019 isikuandmete töötlemise kohta videoseadmetes](#) (Videovalve suunised), lk 10, p 20.

Seega on oluline, et õigustatud huvi oleks:

- kooskõlas kehtivate õigusaktidega
- sõnastatud piisavalt selgelt (st piisavalt konkreetne)
- ning reaalne ja hetkel esinev (st mitte spekulatiivne).

Teiseks on vastutav töötleja enne kaamerasüsteemi kasutamist kohustatud hindama, kus ja millal on videovalvemeetmed tingimata vajalikud. Nimelt peaks enne videovalvesüsteemi paigaldamist vastutav töötleja alati kriitiliselt uurima, kas see meede on esiteks sobiv (meetmega on üldse võimalik seatud eesmärki täita) soovitud tulemuse saavutamiseks ning teiseks piisav ja vajalik selle eesmärkide saavutamiseks. Videovalvemeetmed tuleks valida üksnes juhul, kui töötlemise eesmärki ei ole võimalik mõistlikult saavutada muude vahenditega, mis riivavad vähem andmesubjekti põhiõigusi ja -vabadusi. Üldjuhul lõpeb vajadus kasutada videoalvet vastutava töötleja valduse kaitsmiseks vara piiridel.⁴

Kolmandaks tuleb andmetöötlejal analüüsida, millised on võimalikud andmesubjekti huvid või põhiõigused ja -vabadused, mida võidakse isikuandmete töötlemisega kahjustada, ning tasakaalustada andmetöötleja õigustatud huvid andmesubjektide huvide ja põhiõigustega. Vastutav töötleja peab kaaluma, 1) mil määral mõjutab jälgimine üksikisikute huve, põhiõigusi ja -vabadusi ning 2) kas see põhjustab andmesubjekti õiguste rikkumist või negatiivseid tagajärgi tema õigustele. Huvide tasakaalustamine on tegelikult kohustuslik. Hoolikalt tuleb hinnata ja tasakaalustada ühelt poolt põhiõigusi ja -vabadusi ning teiselt poolt vastutava töötleja õigustatud huve.⁵ Oluline on silmas pidada, et vastutava töötleja või kolmanda isiku õigustatud huvid ei kaalu automaatselt üles kaitsstavate andmesubjektide põhiõiguste ja -vabadustega seotud huve. Kui andmetöötleja leiab, et tema õigustatud huvi on kaalukas, kuid riive andmesubjekti õigustele on samuti kaalukas, tuleb kaaluda erinevate kaitsemeetmete rakendamist, näiteks lühem säilitustähtaeg, salvestamine ainult öisel ajal vms.

Juhul, kui andmetöötleja jätab ühe eelnevatest etappidest korrektselt tegemata, ei ole andmete töötlemine IKÜM artikli 6 lg 1 punkti f alusel lubatud ning inspeksioonil on õigus edasine isikuandmete töötlemine keelata.

Õigustatud huvi hindamine on kaameraomaniku (andmetöötleja) kohustus⁶. Arvestada tuleb ka sellega, et õigustatud huvi analüüs tuleb dokumenteerida ning sellega peab olema võimalik igal inimesel tutvuda (IKÜM artikkel 13 lg 1 punkt d).

6. Andmetöötleja jättis Rae tn 31 korterelamus paigaldatud kaameratega avaliku ala filmimiseks õigustatud huvi analüüsimata, millest tulenevalt ei ole IKÜM artikkel 6 lg 1 punkti f alusel avalikku ala filmivate kaamerate kasutamine lubatud. Kaamerate kasutamine tuleb lõpetada seniks, kuni avaliku ruumi filmimise osas on koostatud korrektne õigustatud huvi analüüs, millest selgub kas ja mil määral (nt mis kohtades täpsemalt) videoalvet võib kasutada.

Teavitamine ja andmekaitsetingimused

7. IKÜM artikli 13 kohaselt teeb vastutav andmetöötleja isikuandmete saamise ajal inimesele teatavaks kogu artiklis 13 ettenähtud teabe. **Videovalve puhul tuleks kõige olulisem teave esitada teavitussildil: töötlemise eesmärk, õiguslik alus, vastutava töötleja nimi ja kontaktandmed. Lisaks korrektselt paigaldatud sildile on vajalik koostada ka andmekaitsetingimused.**

Kaamera teavitussilt tuleks paigutada nii, et inimesel on lihtne enne jälgitavale alale

⁴ Videovalve suunised, lk 10-11, p 24-27.

⁵ Videovalve suunised, lk 11, p 30.

⁶ IKÜM art 5 lg 2 ja art 12-14, vt ka põhjenduspunkt 76.

sisenemist saada teadlikuks kaamerajälgimisest. Kaamera asukohta ei ole vaja näidata, kui ei ole kahtlust, milliseid alasid jälgitakse. Inimesel peab olema võimalik hinnata, milline ala on kaamera vaateväljas, et ta saaks vajaduse korral jälgimist vältida või oma käitumist kohandada.⁷

8. IKÜM artikli 5 lõike 1 punkti a üheks isikuandmete töötlemise seaduslikkuse kriteeriumiks on andmetöötluse läbipaistvuse tagamine, nimelt peavad kogu isikuandmete töötlemisega seotud teave ja sõnumid olema lihtsalt kättesaadavad, arusaadavad ning selgelt sõnastatud. See tähendab et ka kaameraomanik peab teiste inimeste isikuandmete töötlemisel koostama andmekaitsetingimused.

Andmekaitsetingimuste sisu reguleerivad IKÜM artiklid 12 – 14. Andmetöötleva peab esitama andmekaitsetingimustes kogu IKÜM artiklites 13 -14 sätestatud teabe⁸.

Olukorras, kus kasutatakse videovalvet, tuleb andmekaitsetingimustes või videovalve korras lähtuda IKÜM artiklist 13, ehk tingimustes tuleb kajastada muuhulgas järgnev:

- isikuandmete töötlemise eesmärgid ja õiguslik alus;
- õigustatud huvi analüüs või teave, kuidas on võimalik õigustatud huvi analüüsiga tutvuda;
- isikuandmete vastuvõtjad (nt volitatud töötleja nimi);
- isikuandmete säilitamise ajavahemik (kaamerasalvestiste säilitamise tähtaeg);
- teave õiguse kohta taotleda juurdepääsu isikuandmete ning nende parandamist või kustutamist või isikuandmete töötlemise piiramist ning esitada vastuväide selliste isikuandmete töötlemisele, samuti teave isikuandmete ülekandmise õiguste kohta;
- teave õiguse kohta esitada kaebus järelevalveasutusele.

Pildimaterjalist nähtub, et Paldiski linna Rae tn 31 korterelamu välisfassaadi kaamerate ja korteri XX ukse kohal laealuse kaamera juures puuduvad videovalvest teavitavad sildid. Seega jättis kaameraomanik täitmata andmetöötleja teavituskohustuse.

Kaamera salvestise säilitamine

9. IKÜM artikli 5 lõike 1 punktide c ja e kohaselt ei tohi isikuandmeid säilitada kauem, kui on vajalik eesmärkidel, milleks neid töödeldakse.

Euroopa Andmekaitsekoostöögrupp on oma suunistes 3/2019 isikuandmete töötlemise kohta videoseadmetes välja toonud järgneva:⁹ „Võttes arvesse isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 5 lõike 1 punktides c ja e sätestatud põhimõtteid, nimelt võimalikult väheste andmete kogumist ja säilitamise piirangut, tuleks isikuandmed enamikul juhtudel (nt vandalismi avastamiseks) kustutada – ideaaljuhul automaatselt – mõne päeva pärast. Mida pikem on ettenähtud säilitamisaeg (eriti kui see on pikem kui 72 tundi), seda rohkem tuleb põhjendada eesmärgi õiguspärasust ja säilitamise vajalikkust. Kui vastutav töötaja kasutab videoalvet mitte ainult oma ruumide jälgimiseks, vaid kavatseb andmeid ka säilitada, peab vastutav töötaja tagama, et säilitamine on eesmärgi saavutamiseks tegelikult vajalik. Kui säilitamine on vajalik, tuleb säilitamisaeg iga konkreetse eesmärgi puhul selgelt kindlaks määrata ja eraldi kehtestada. Vastutav töötaja vastutab säilitamisaja kindlaksmääramise eest kooskõlas vajalikkuse ja proportsionaalsuse põhimõttega ning isikuandmete kaitse üldmääruse sätete järgimise tõendamise eest.“

Seega olukorras, kus eriseadusest ei tulene pikemat säilitamistähtaega, tuleb lähtuda üldjuhul 72 tunnisest säilitamisajast. Oluline on märkida, et mida kauem salvestisi säilitatakse, seda suurem riive on salvestistele jäänud isikutele.

⁷ Videovalve suunised, lk 26, p 113.

⁸ Vt ka Artikli 29 töörühma suunised määruse 2016/679 kohase läbipaistvuse kohta, lk 35-40.

⁹ Videovalve suunised, lk 28, p 121.

10. IKÜM artikli 32 lõige 1 kohustab volitatud töötajat tagama andmetöötluse turvalisust. Võetud korralduslikud ja tehnilised meetmed peavad olema proportsionaalsed füüsiliste isikute õigusi ja vabadusi ähvardavate ohtudega, mis tulenevad videovalve andmete juhuslikust või ebaseaduslikust hävitamisest, kaotsiminekest, muutmisest ja loata avalikustamisest või neile juurdepääsust.¹⁰ Eriti oluline on tagada, et kõrvalised isikud ei pääseks ligi videosalvestistele, ja ei toimuks isikuandmete loata avalikustamist. Ligipääs kaamerapildile peab olema põhjendatud ja salvestise kasutamise eesmärk selge (IKÜM art 5 lg 1 punktid a-b).

Selleks, et oleks võimalik tagantjärei kontrollida, kes, millal ja millist videosalvestist on vaadanud, **peab olema loodud logimissüsteem**. Inspektsiooni hinnangul on logimine ainuke võimalik viis, mis võimaldab kontrollida seda, et kaamera otsepilti või salvestisi ei oleks vaadatud ebaseaduslikult, sh ilma põhjusest.

11. Andmetöötleja peab kaamerate kasutamisel arvestama ka inimese õigusega saada tema kohta kogutud andmeid ehk väljavõtteid videosalvestistest. Andmetöötlejal on kohustus vastata videosalvestistega tutvumise nõuetele 30 päeva jooksul.¹¹ Lisaks on isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) art 17 alusel õigus isikul andmetöötlejalt, st ühistult nõuda ka enda andmete (antud juhul videosalvestiste) kustutamist.

Kaamerate kasutamine korterelamus

12. Korteriomandi- ja korteriühistu seaduse (KrtS) § 4 lõigetest 3 ja 4 tulenevalt on kõik hoone osad, mis ei ole eriomandi eseme ehk korteri koosseisus (sh korteri piires hoone püsimiseks või ohutuse tagamiseks või korteriomanike ühiseks kasutamiseks vajalikud seadmed) on korteriomanike kaasomandis. Ka kortermaja välisfassaad, trepikoda, ühiskoridor, lift jne on korteriomanike kaasomand. Kaasomandiosade kasutamisele kehtestab reeglid korteriühistu (KrtS § 12 lg 1).

Seega, ka videovalvesüsteemi kasutamise üle saavad korteriomanikud otsustada ühiselt ning vastava otsuse saab vastu võtta üldkoosolekul häälteenamusega (KrtS § 20). Korterühistul on võimalus otsustada, et majale omavoliliselt kaameraid paigaldada ei ole lubatud. Samuti saab kokku leppida, et ühistu juhatus demonteerib ise omavoliliselt paigaldatud kaamerad ja tagastab omanikule, kui isik ei ole ise seda pärast hoiatuse edastamist teinud jms.¹²

Inspektsioonile teadaolevalt ei ole Lääne-Harju vald, Paldiski linn, Rae tn 31 korteriühistu korteri nr XX omanikule korterelamu kaasomandiosadel videovalvesüsteemi kasutamiseks, sh kaamerate majale paigaldamiseks, luba andnud ja andmetöötleja ei ole vastavat luba inspektsioonile ka edastanud. Ilma korteriühistu üldkoosoleku otsuseta kaasomandiosadele kaamerate paigaldamine ja nendega filmimine on õigusvastane ja ei ole andmetöötluse seaduslikkuse põhimõttega kooskõlas (IKÜM art 1 lg 1 p a).

Kokkuvõte

13. Eelnevast tulenevalt tuleb andmetöötlejal selleks, et korterelamul saaks kasutada videovalvet ja jälgida kaameratega avalikku ruumi või korterelamu ühisala, täita alljärgnevad nõuded:

- 1) saada korteriühistult luba (üldkoosoleku otsus) kaamerate paigaldamiseks ja videovalveks korterelamu kaasomandiosadel (vt inspektsiooni põhjenduste punkt 12);

¹⁰ Videovalve suunised, lk 28, p 123.

¹¹ IKÜM artikkel 15.

¹² Tallinna Ringkonnakohtu 15.11.2018 otsuses tsiviilasjas nr [2-16-12460](#) on leitud, et selline reegel ei kahjusta ühegi isiku õigusi, sest reegel kehtib võrdselt kõigile korteriomanikele.

- 2) koostada korrektne õigustatud huvi analüüs, mis vastab IKÜM artikkel 6 lg 1 punktis f sätestatud tingimustele (vt inspeksiooni põhjenduste punktid 4-5);
- 3) luua ja paigaldada nõuetekohased teavitussildid¹³ videovalve kasutamise kohta (vt inspeksiooni põhjenduste punkt 7);
- 4) koostada andmekaitsetingimused, mis vastavad täielikult IKÜM artikliteks 12 ja 13 sätestatud nõuetele (vt inspeksiooni põhjenduste punkte 3)
- 5) tagada, et videosalvestised kustutakse viivitamata, kuid hiljemalt 72 tunni möödudes (vt inspeksiooni põhjenduste punkt 9). Pikem säilitamistähtaeg peab olema põhjendatud.

14. Kokkuvõtteks ei esine käesoleval ajal ühtegi õiguslikku alust, mis võimaldaks andmetöötlejal filmida avalikku ala ja Paldiski linna Rae tn 31 korterelamu ühisala. Lisaks puudub Lääne-Harju vald, Paldiski linn, Rae tn 31 korteriühistu üldkoosoleku otsus, mis annaks korteri nr XX omanikule loa kasutada kaameraid korterelamu kaasomandiosadel. Inspeksiooni hinnangul tuleb andmetöötlejal lõpetada igasugune õigusliku aluseta avaliku ja ühisala kaameratega filmimine, sh juba paigaldatud kaameratega, ja kustutada kõik olemasolevad salvestused.

(allkirjastatud digitaalselt)

Jekaterina Aader
jurist
peadirektori volitusel

¹³ Teavitussildi saab luua AKI sildi genereerija abil veebiaadressil videovalvesilt.aki.ee.